

А.П. Резніков, І.С. Хоронжєвська¹

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНИХ І ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ

Рівненський державний базовий медичний коледж, м. Рівне, Україна

¹Рівненський обласний лабораторний центр МОЗ, м. Рівне, Україна

Вступ. Забезпечення заходів по збереженню і зміцненню здоров'я населення, особливо з профілактики інфекційних хвороб, має бути одним із пріоритетів державної політики в сфері охорони здоров'я. Тому згортання профілактичних і протиепідемічних заходів, що останнім часом відбувається в країні, основною причиною чого є спочатку фактична, а потім і юридична ліквідація державної санітарно-епідеміологічної служби, є вкрай небезпечним явищем і може призвести до неконтрольованого поширення інфекційних хвороб. Насамперед це стосується гострих кишкових інфекцій, захворювань на які зростає при недотриманні санітарно-гігієнічних вимог на підприємствах харчової промисловості, громадського харчування, торгівлі та водопостачання, а також інфекцій, що керуються засобами імунпрофілактики у зв'язку із неохопленням профілактичними щепленнями значної кількості підлягаючих, через незабезпечення необхідної кількості вакцин, що була допущена в країні за останні кілька років.

Матеріали і методи. Використані дані галузевої звітності. Проведений епідеміологічний аналіз захворюваності на гострі кишкові інфекції, а також інфекції, що керуються засобами специфічної імунопрофілактики за останні дванадцять місяців із застосуванням методів описової епідеміології та епідеміологічної статистики.

Результати. За шість місяців 2017 року в Рівненській області продовжувалась тенденція до зростання захворюваності населення на гострі кишкові інфекції. За цей час, у порівнянні із тим же періодом 2016 року, зросла захворюваність на гастроентероколіти та харчові токсикоінфекції на 38,2% і склала 91,9 випадка на 100 тисяч населення, у тому числі на 48,6% виросла захворюваність дітей віком до 17 років включно (299,9 випадків на 100 тисяч населення). За цей же період майже у 2,5 рази виросла захворюваність на ротавірусний ентерит (33,5 випадка на 100 тисяч населення), у 98,5% випадків захворілими були діти. Слід зазначити, що у першому півріччі 2017 року в області, незважаючи на зниження захворюваності на сальмонельоз (на 35,6%), вона залишалась достатньо високою - 7,3 випадка на 100 тисяч населення.

Про порушення вимог профілактики інфекційних хвороб на харчових об'єктах країни яскраво свідчать повідомлення засобів масової інформації про випадки групових захворювань на гострі кишкові інфекції та харчові отруєння, що в останні роки з'являються все частіше, особливо в літній період - чи не кожного тижня. Згідно інформації на сайті МОЗ, з початку 2017 року, станом на 7 липня в країні зареєстровано 101 спалах, у тому числі 27 спалахів ротавірусного ентериту, 30 – гострих кишкових інфекцій, 14 – сальмонельозу, 9 – вірусного гепатиту А.

Цього року в країні фактично відбувається епідемія ботулізму, за 6 місяців зареєстровано 76 випадків. У більшості випадків захворілі вживали в'ялену рибу, придбану в супермаркетах і виготовлену на харчових підприємствах, що свідчить про недотримання відповідних технологічних вимог. До речі, коли працювала санітарно-епідеміологічна служба, випадки ботулізму в основному були пов'язані із вживанням продуктів домашнього виготовлення. Від ботулізму за 6 місяців 2017 року в країні померло 8 осіб. Основна причина смертей – не проведення специфічного лікування через відсутність протиботулінічної сироватки. А у свій час санітарно-епідеміологічна служба контролювала виконання лікувально-профілактичними закладами вимоги щодо наявності лікувальних сироваток, у тому числі і протиботулінічної.

По більшості керованих інфекцій протягом шести місяців цього року епідемічна ситуація в області була благополучною, за виключенням кашлюка, захворюваність яким, у порівнянні з першим півріччям минулого року, зросла майже в тричі - з 2,5 до 7,2 випадків на 100 тисяч населення. Захворюваність реєструвалась лише серед дітей і, зрозуміло, є наслідком

накопичення значного прошарку не щеплених проти цієї інфекції.

Зважаючи на те, що в країні за останні кілька років через відсутність достатньої кількості вакцин значній кількості підлягаючих, насамперед дітям, не були проведені профілактичні щеплення проти керованих інфекцій, у разі не вжиття відповідних заходів із забезпечення виконання обсягів профілактичних щеплень усім підлягаючим, з урахуванням осіб не щеплених у попередні роки, можна прогнозувати у подальшому зростання захворюваності цілим рядом інфекційних хвороб та навіть повернення такої небезпечної інфекції як дифтерія.

Наведені факти переконливо свідчать – незадовільний стан дотримання профілактичних і протиепідемічних заходів є загрозою для національної біобезпеки країни. Ми вважаємо, що головною причиною такої ситуації є ліквідація державної санітарно-епідеміологічної служби.

Висновок. Отже, цілком очевидно, аби уникнути неконтрольованого подальшого зростання інфекційної захворюваності в країні слід невідкладно впровадити належні профілактичні і протиепідемічні заходи. Як свідчить досвід, із організацією виконання такого завдання, при умові підтримки влади, змогла б впоратися санітарно-епідеміологічна служба. На наш погляд, у першу чергу доцільно було б відмінити не виважене рішення про ліквідацію санітарно-епідеміологічної служби і відновити її діяльність, розробити відповідну законодавчу базу та надати необхідні повноваження цій службі.